

Så hanterar du ditt avfall från mulltoalett samt förbränningstolett

I fritidshus väljer ibland fastighetsägare att installera en förbränningstolett eller torr lösning (till exempel mulltoalett, multrum, utedass eller urinseparerande toalett) istället för en vattentoalett. För att hanteringen inte ska innebära en olägenhet för människors hälsa eller miljön är det viktigt av avfallet hanteras på rätt sätt. I det här informationsbladet hittar du råd om hur du ska hantera uppkommen latrin, urin eller aska från din toalett.

Olika typer av torra toaletter

Utedass - Där samlas toalettpapper, fekalier och urin upp i latrinkärl under toalettstolen. På Oxelö Energis hemsida finns information angående latrin-hämtning, www.oxeloenergi.se Där kan du bland annat hitta information var latrinkärl kan kvitteras ut, avgift och hämtningsställen för använda latrinkärl.

Multrum – I multrummet samlas avfallet i en stor behållare under toalettstolen där det bryts ned biologiskt. Utrymmet eller behållaren ska vara uppvärmt eller isolerat så att förmultningsprocessen är igång året runt.

Mulltoalett - En mulltoalett har sin behållare i direkt anslutning till toalettstolen. Urin och fekalier blandas i behållaren och för att öka förmultningsprocessen rörs avfallet runt, mekaniskt eller manuellt.

Urinsorterande toalett - En urinsorterande toalett separerar urin och fekalier i toalettstolen. Fekalier och papper faller ned i ett uppsamlingskärl. Urinen kan samlas upp i en tank. Avledning av urin direkt till marken eller till enkelt sandfilter godtas inte.

Förbränningstolett – I en förbränningstolett förbränns alla fekalier, urin och toalettpapper och kvar blir aska.

Hantering och kompostering av latrin

Det viktigaste är att kompostering sker på ett hygieniskt sätt utan risker för människors hälsa eller miljön. Kompostering av latrin från vanliga torrklosetter kan accepteras i gles bebyggelse, förutsatt att riskerna för vattenföroreningar och lukt, liksom rått- och flugförekomst beaktas. Om ni vill ha eget omhändertagande av latrinet krävs tillstånd från Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, Oxelösunds kommun.

Om ni inte vill eller kan kompostera latrinet själva kan latrin hämtas av Oxelö Energi. Kontakta Oxelö Energi, Kundcenter på telefon 0155-388 40 för att veta hämtställen för latrin och kostnader för detta. Information finns även på Oxelö Energis hemsida.

Kompostera minst 6 månader - varmkompostering

Latrinerna ska komposteras i minst 6 månader. Under komposteringen får inte nytt latrin tillföras. Under komposteringsperioden måste komposten uppnå en temperatur på minst 50 °C för att hygieniseras. Efterkompostera gärna ytterligare 6 månader innan komposten används som jordförbättringsmedel.

Långtidslagring

Om inte komposten uppnår en temperatur på minst 50 °C under komposteringsperioden är processen att betrakta som långtidslagring. Då måste latrinet/ fekalierna lagras i minst två år för att materialet ska vara tillräckligt hygieniserat för att kunna användas.

Hur man komposterar

Det är viktigt att kompostmassan har tillgång till syre för att nedbrytningen ska fungera. Sätt till tillräckligt med strö, torv, sågspån eller liknande så att all fuktighet sugas upp. Även torrt gräs eller torra löv kan blandas i.

Att bygga en latrinkompost

För att förhindra avrinning eller markinfiltration ska komposten utformas i form av två behållare med täta sidor och tät botten. Den ska också förses med ett väl ventilerat och regnskyddande lock, beklätt med takpapp, plåt eller dylikt. Anläggningen ska vara placerad ovan mark.

Beroende på vilken komposteringsmetod du använder så ska behållarna vara dimensionerade för vardera minst 6 månaders, alternativt två års, latrinproduktion inklusive inblandningsmaterial. På marknaden finns även färdiga behållare som kan användas på samma sätt.

Urintank

För att kvävet i urinen inte ska avgå i gasform som ammoniak och för att förhindra störande lukt ska urinen samlas upp i en sluten, lufttät tank. Urintanken ska vara av varaktigt vattentätt material och förses med överfyllnadsskydd. Lagringsvolymen ska anpassas så att spridning kan ske under vår och försommar. Den ska också placeras frostfritt och svalt, gärna nedgrävd.

Mängden urin per person beräknas vara 0,5 m³ per år eller 1 -1,5 liter per person och dygn. Urintanken ska dimensioneras för minst fem personer.

För fritidshus ska tanken dimensioneras efter vistelsetid. Vid mindre mängder kan urinen även samlas upp i plastdunk eller ejektortank. Om inte en urinbehållare är tillräckligt kan två eller flera mindre installeras för att uppnå tillräcklig volym.

Spridning av latrin och urin

Komposterat latrin får spridas på minst 10 m² beväxt yta per person. För gödsling av livsmedel som är i kontakt med jorden och konsumeras råa rekommenderas minst 2 växtsäsonger mellan spridning och skörd, I övriga fall (tex. bärbuskar, fruktträd, potatis) rekommenderas minst 1 växtsäsong emellan.

Eget omhändertagande av urin på egen fastighet kan efter prövning av Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden tillåtas under förutsättning att vissa kriterier uppfylls. På fastigheten ska det finnas lämplig mark och växtlighet. Till exempel jordbruksmark, blommor, gräsmattor eller buskar.

Spridning får ske om det finns en bevuxen yta på minst 50 m²/person. I vissa fall tillåts inte spridning av urin inom tätbebyggda fritidshusområden eller detaljplanerat område. Spridning får inte ske närmare än 20 meter från vattentäkt eller öppet vatten. Urinen ska inte spridas med sprinklers eller vattenspridare. Vid gödsling av livsmedel ska det gå minst 1 månad mellan spridning och skörd. För att minska kväveförlusterna är spridning kvällstid och vid fuktigt väder att rekommendera.

Urinen bör spridas utspädd och efterbevattning med enbart vatten ska ske. Sprids urinen på annan plats än gräsmatta ska den myllas ned så snart som möjligt efter spridning dock inom 24 timmar.

Förbränningstoalletter

I en förbränningstoarett förbränns alla fekalier, urin och toalettpapper och kvar blir aska. Förbränningen sker med hjälp av el eller gasol. Förbränningen sker under en begränsad tid, men toaletten kan användas under tiden medan förbränningsprocessen pågår. Vissa av förbränningstoaletterna behöver tillgång till vatten. Det behöver vara en god lufttillgång till denna typ av toarett.

Observera att det endast är urin, fekalier och toalettpapper som ska slängas i toaletten och gå till förbränning.

Vid förbränning avges kväve till luften i form av kvävgas och fosfor binds i askan. Tyvärr är fosfor svårtillgänglig för växtligheten och därmed är det liten möjlighet till kretslopp från en förbränningstoarett. Smittämnen finns inte kvar på grund av den höga temperaturen vid förbränning och därmed kan askan spridas direkt i trädgården, utan kompostering.

Om du funderar på att installera en förbränningstoalett ska du lämna in en ansökan om tillstånd till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Se respektive fabrikats anvisning när det gäller installation av förbränningstoalett.

Tänk även på att följa skötselanvisningarna från fabrikanten för att säkerställa att den valda förbränningstoaletten fungerar optimalt.

Vart vänder jag mig om jag har frågor?

För frågor kring latrinhämtning kontakta Oxelö Energi, Kundcenter telefon 0155-388 40.

Om du har övriga frågor kring kompostering av latrin, förbränningstoalett och övriga frågor om enskilda avloppsanordningar kan du kontakta miljö på Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen. Kontakta kommunens växel telefon 0155-380 00 och fråga efter en miljö- och hälsoskyddsinspektör.